

LISZT BULLETTIN

September 2014

Franz Liszt Kring

Huisconcert met Saskia Giorgini op zaterdag 4 oktober 2014

Aan het begin van het nieuwe concertseizoen heeft het bestuur van de Franz Liszt Kring voor de ware Liszt-liefhebber weer een aantal interessante concerten georganiseerd, dit voorafgaand aan het Internationaal Franz Liszt Pianoconcours dat in Utrecht op 27 oktober van start gaat.

Allereerst een try-out door een deelnemster aan dit concours, een pianiste met Hollandse roots: Saskia Giorgini, de dochter van een Nederlandse moeder en een Italiaanse vader. Giorgini is een van die pianistische talenten die het voorrecht hebben gehad om aan de befaamde Piano Academie in Imola te mogen studeren bij meesterpedagoog Franco Scala. Op dit ogenblik bereidt zij zich voor op deelname aan het Liszt concours bij niemand minder dan Enrico Pace, zelf ooit glorieus winnaar van de Second International Franz Liszt Piano Competition in Utrecht (1987).

Zij zal tijdens een huisconcert bij de heer en mevrouw van Elk, Luijbenstraat 26 te 's-Hertogenbosch (schuin tegenover het station), op zaterdagmiddag 4 oktober, aanvang 16.00 uur, een afwisselend programma

Saskia Giorgini

“Saskia possesses an unerring technique, a beautiful and moving sound, a phrasing full of fantasy and a pure musicality. I’m sure she will have the brilliant career she deserves.”

Salvatore Accardo

In Italië geboren, wordt Saskia Giorgini beschouwd als een van de meest veelbelovende pianisten van haar generatie. Haar eerste pianolessen kreeg ze toen ze vier jaar oud was. Op veertienjarige leeftijd werd ze aangenomen aan de Accademia Pianistica “Incontri col Maestro” in Imola, waar ze studeerde bij Franco Scala, Riccardo Risaliti, Louis Lortie, en sinds 2005 bij Leonid Margarius en Michel Dalberto. Daarnaast volgde ze masterclasses bij Aldo Ciccolini, Julius Drake, Benedetto Lupo, Alexander Lonquich, Zoltan Koczis, Andrea Lucchesini, Elissò Virsaladze en Rian de Waal. Thans voltooit ze haar studie bij Enrico Pace en Pavel Gililov aan het Mozarteum te Salzburg.

Als solist trad Saskia Giorgini al regelmatig op, ook met orkest. Zo speelde ze onlangs Chopins Tweede Pianoconcert met het Ljepaja Symphony Orchestra (Letland, International Piano Stars Festival), Shostakowitsj Concert op. 35 met het De Sono Chamber Orchestra, en Liszts Pianoconcert in A met het Orchestra Giovanile Italiana o.l.v. Andrea Battistoni, een optreden dat zowel bij de pers als het publiek een warm onthaal vond. In 2013 maakte zij haar New York debuut met Rachmaninovs Eerste Pianoconcert. Saskia Giorgini is daarnaast dol op kamermuziek en trad op met musici als de violist Gilles Apap en de cellist Thomas Demenga.

In juli 2012 won ze de Tweede Prijs, de Mozart-prijs en de publieksprijs van de Prix d’AmadèO de Piano 2012 in Aken.

vertolken, waarop het verplichte werk, de befaamde Sonate in b (1849-53), niet ontbreekt. Voor de pauze speelt Saskia Giorgini drie interessante transcripties: die van Liszts lied *Die Zelle in Nonnenwerth* (1843), een klavierarrangement van het bekende symfonisch gedicht *Les Préludes* – een bewerking van Karl Klauser, waarin Liszt zelf de hand heeft gehad (1863) – en Liszts eigen transcriptie van het lied *Die Loreley* in tweede versie (1861).

De entree bedraagt € 15,-; donateurs van de Franz Liszt Kring met één introducé betalen slechts € 10,- per persoon. Aanmelden bij voorkeur per e-mail bij Peter van Korlaar, pa.vankorlaar@planet.nl; telefoon: (0418) 63 12 54.

(JMH)

Het Grieg Pianoduo met onbekend repertoire van Franz Liszt!

Omdat bij het concours in Utrecht het solorepertoire voor piano centraal staat, is het interessant ook eens een andere kant van Liszts oeuvre te belichten, namelijk dat van zijn originele werken en bewerkingen voor piano à quatre-mains. Daartoe werd het al 25 jaar bestaande en bekende Grieg Pianoduo benaderd. Dit pianoduo, dat ook internationaal veel waardering kreeg, heeft in Nederland talloze concerten gegeven en speelde nog onlangs tijdens het jaarlijkse congres van de EPTA (European Piano Teachers Association) in Amsterdam.

Ditmaal zetten ze dus op ons verzoek hun tanden in de vierhandige klaviermuziek van Franz Liszt. Dat leverde een aantal mooie ontdekkingen op, zoals de zelden gespeelde *Grande Valse de Bravoura* (opus 6) uit 1836, waarmee het programma opent. Vervolgens klinkt de vierhandige bewerking van Liszts *À la Chapelle Sixtine. Misereri d'Allegri et Ave verum corpus de Mozart* (1862-65; oorspronkelijk voor orkest). Zelden uitgevoerd worden Liszts vierhandige bewerkingen van Fields noctures voor piano. Het Grieg Pianoduo speelt één van de fraaiste: nr. IV in A-groot; de transcriptie dateert van 1859. Het programma voor de pauze wordt besloten met de bekende Mephisto Walzer nr. 1; het betreft het vierhandige klavierarrangement van de orkestversie (1862). Na de pauze klinken van Edward Grieg diens *Zwei Nordische Weisen*, opus 63, en tot besluit de vierhandige bewerking van de *Rhapsodie hongroise* nr. 14; ook nu betreft het een transcriptie van de orkestversie (1874).

Het Grieg Pianoduo zal met dit in samenwerking met de Franz Liszt Kring georganiseerde programma een korte tournee door Nederland maken:

- Twee concerten in de Boteringe Suite, de thuisbasis van het duo, op 27 september, aanvang 20.15 uur, en op 28 september, aanvang 15.00 uur. Entree € 16,50; donateurs van de FLK: € 10,-; kaarten reserveren via website www.griegpianoduo.nl.
- Een optreden tijdens het programma 'De Spiegelzaal' op zondagmorgen 5 oktober (van 10.00 tot 12.00 uur), rechtstreeks uitgezonden op Radio 4.
- Een in samenwerking met de Stichting Engelenbak georganiseerd concert op de vertrouwde en geliefde Liszt-lokatie, de Gasthuiskapel in Zaltbommel op 19 oktober, aanvang 16.00 uur; entree € 18,-, donateurs van de FLK € 12,- (www.engelenbakzaltbommel.nl).
- En een avondconcert in Rotterdam/Kralingen op de bekende concertlocatie Pro Rege in samenwerking met de Stichting MUZIKC, op vrijdagavond 17 oktober, aanvang 20.00 uur. Entree € 15,-, donateurs van de FLK € 10,-; kaarten reserveren via jan.marisshuizing@planet.nl.

Alle informatie is uiteraard ook te vinden op onze website www.lisztkring.nl.

(JMH)

Grieg Pianoduo

De aan het Conservatorium van Groningen afgestudeerde pianisten Elles van der Heiden en Siebert Nix vormen sinds 1987 het Grieg Pianoduo. Positief ontvangen concerten in Nederland, Engeland, Frankrijk, België, Zwitserland, Griekenland en Noorwegen getuigen van hun voorspoedige carrière. In 2000 maakte het Grieg Pianoduo een CD met vierhandige pianowerken van Edvard Grieg, de componist die centraal staat in hun repertoire dat reikt van Schubert tot hedendaagse werken.

Smaakvolle programma's zijn het handelsmerk van het Grieg Pianoduo. Elles van der Heiden en Siebert Nix gaan daarbij het experiment niet uit de weg. Zo combineerden zij succesvol *Le Boeuf sur le Toit* van Darius Milhaud met Jean Cocteau's gelijknamige 'Farce imaginaire', een stomme film waarvoor Milhaud zijn *Cinéma-Symphonie* componeerde. Een ander voorbeeld van hun interessante programmering biedt het project *Keys to the Stars* rondom de muziek van de Estlandse componist Urmas Sisask, composities die gebaseerd zijn op sterrenconstellaties. Diens *Milky Way* en *Spiral Symphony* verschenen op hun laatste CD, die integraal is uitgezonden op de Concertzender. Dit project vond een vervolg toen in het door de United Nations uitgeroepen sterrenkundig jaar 2009 Sisask speciaal voor het Grieg Pianoduo een nieuw vierhandig pianowerk heeft gecomponeerd, geïnspireerd op het sterrenstelsel Sombbrero. Elles en Siebert hebben genoemde composities op diverse plaatsen in Nederland onder de aandacht gebracht, waarbij tegelijkertijd de betreffende sterrenstelsels zichtbaar waren in prach-

tige filmbeelden van de sterrenkundige prof. dr. Peter Barthel.

In mei 2012 was er een concerttournee naar Amerika. Het jaar 2013 stond in het teken van het 25-jarig jubileum van het Grieg Pianoduo, gevierd met onder andere een succesvol concert tijdens het International Casa dei Mezzo Music Festival 2013 op Kreta. Eind juli 2013 speelde het Grieg Pianoduo de bekende *Canto Ostinato* van Simeon ten Holt in vierhandige versie met groot succes op het Peter de Grote Festival te Groningen, een uitvoering die door vele andere gevolgd werd.

Grieg Pianoduo

griegpianoduo@home.nl

www.griegpianoduo.nl

Prijs Lisztkring bij finale 'Koffie bij de Piano'

Op zondag 1 juni werd in het Theater aan de Parade in Den Bosch de finale van de elfde editie van Koffie bij de Piano gehouden. Uit de voorronden waren de beste drie pianisten gekozen: de Nederlander Erwin Weerstra, de Belg Maarten Lingier en de Oekraïense Anastasia Kozhusko. De wedstrijd werd aangevuld met een masterclass van Geoffrey Madge en er waren verschillende prijzen beschikbaar gesteld: zoals een publieksprijs, een persprijs en zelfs een prijs voor de beste presentator.

De Franz Liszt Kring loofde dit jaar ook een prijs uit

en mede hierdoor was Liszt ruim vertegenwoordigd op het programma. Behalve het verplichte werk, de derde *Liebestraum* die tevens het uitgangspunt was van de masterclass van Geoffrey Madge, waren nog de etude *Wilde Jagd* en de Dertiende Hongaarse Rhapsodie te horen.

Namens de Franz Liszt Kring was ik, samen met collega bestuurslid Albert Brussee, uitgenodigd om zitting te nemen in de persjury en de prijs van de Lisztkring uit te loven. Beide prijzen gingen naar Anastasia Kozhusko, die van de drie deelnemers als de meest complete pianist uit de verf kwam. Zij had ook de voorkeur van het publiek gekregen. De prijs

Frederic Voorn reikt de prijs van de Lisztkring uit. Op het bankje de drie winnende pianisten (rechts) en twee presentatoren; de derde staat uiterst links.

van de Lisztkring bestaat uit de twee boeken over het leven van Liszt van de Hongaarse auteur Dezső Legány.

Al met al was het een zeer geslaagde dag waar veel publiek op af was gekomen.

(FV)

Het Tiende Franz Liszt Pianoconcours

Van 26 oktober tot 8 november wordt in het geheel vernieuwde Vredenburg in Utrecht het Tiende Internationaal Franz Liszt Pianoconcours gehouden. De voorrondes vonden in maart van dit jaar plaats in New York, Utrecht, Moskou en Beijing. Van de 59 kandidaten in totaal werden er 24 uitverkoren om in Utrecht hun pianistisch talent met elkander te meten. Onder hen bevinden zich een relatief groot aantal Nederlanders: Wouter Bergenhuizen, Saskia Giorgini (zie boven) en Mengjie Han, die enkele jaren geleden bij Toos Onderdenwijngaard een huisconcert verzorgde voor leden van de Franz Liszt Kring. De talentvolle Ivan Penkov dient hier aan toegevoegd te worden, want al heeft hij een Bulgaars paspoort, hij studeert al vele jaren in Nederland bij Paul Komen in Groningen.

De kwartfinale vindt plaats op 27, 28 en 30 oktober. Iedere kandidaat dient dan een programma van maximaal 35 minuten te laten horen. Men kan kiezen uit een aantal programma-units (bijvoorbeeld enkele delen uit de cyclus *Harmonies poétiques et religieuses*, een aantal late werken, een drietal etudes, et cetera) aangevuld met composities van eigen keuze.

Gedurende de halve finale op 1-4 november spelen de acht geselecteerde pianisten een recital van 55 minuten lengte, waarbij eveneens gekozen wordt uit zeven met zorg samengestelde programma's. Het zou te ver voeren deze hier alle op te sommen. Geïnteres-

seerden wordt verwezen naar www.liszt.nl/pages/repertoire. Het gekozen programma wordt aangevuld met een operaparafrase of een transcriptie van Liszt. Ook nu zijn er keuzemogelijkheden en kan de kandidaat bijvoorbeeld opteren voor de laatste drie delen van de klavierbewerking van de *Pastorale* van Beethoven, die Liszt ook zelf vaak heeft uitgevoerd; maar als zijn voorkeur uitgaat naar bewerkingen van fragmenten uit opera's van Wagner, dan biedt de repertoirelijst ook daar gelegenheid toe. Tenslotte dient de kandidaat twee Liszt-liederen te begeleiden, één met de tenor Joshua Elicott, de ander met de sopraan

Estefania Perdomo Nogales. Het is duidelijk dat gedurende deze ronde niet alleen geselecteerd wordt op pianistische vaardigheden en muzikaliteit, maar ook op veelzijdigheid en een werkelijk begrip van Liszts in stilistisch opzicht zeer uiteenlopende muziek.

De finale vindt plaats op 6 en 8 november. Op 6 november spelen de drie finalisten een zwaar solo-programma, bestaande uit een keuze uit een laat, doorgaans verstillend werk of een groepje werken, gevolgd door de Sonate in b. Twee dagen later spelen de prijswinnaars met orkest, waarbij ze naast de beide concerten ook kunnen opteren voor de *Totentanz*, de *Hexameron* of Liszts bewerking van Schuberts *Wanderer-Phantasie*.

De jury bestaat uit dertien personen onder voorzitterschap van de 'non-voicing' Joop Daalmeijer. Nederland wordt vertegenwoordigd door Paul Komen.

Aan de kassa van Vredenburg (www.tivolivredenburg.nl) kan men voor slechts € 160 een passepartout voor alle elf concerten (met uitzondering van de Finale met orkest) bestellen.

Mazeppa in de romantische kunst - een interdisciplinair cultuurhistorisch onderzoek

Gezien de bloedverwantschap tussen de auteur van bovengenoemd boek en de redacteur van het *Liszt Bulletin* slechts kort over deze uitgave, waarin de bekende Mazeppa-muziek van Franz Liszt uitvoerig wordt behandeld. Informatie over inhoud en verkrijgbaarheid vindt men in bijgaande folder, die bij digitale verzending van het *Liszt Bulletin* als bijlage zal worden meegezonden. Ter aanvulling zij erop geattendeerd, dat naast de paperbackeditie in kleur sinds kort ook een gebonden hardcoverversie op zwaarder papier beschikbaar is, alsmede een eenvoudigere uitgave in zwart-wit.

De orkestmuziek van Liszt in historisch klankgewaad

Zoals er de laatste tijd meer en meer CD's op de markt komen waarop de klaviermuziek van Liszt op een Erard of een ander historisch instrument wordt vertolkt, zo is het thans ook mogelijk Liszts orkestmuziek in historisch klankgewaad te beluisteren. Dit is de grote verdienste van de Oostenrijkse organist en dirigent Martin Haselböck, die al in 1985 het 'Originalklangorchesters Wiener Akademie' oprichtte. Men zou dit ensemble kunnen vergelijken met het Orkest van de Achttiende Eeuw van de ons onlangs ontvallen Frans Brügggen, met dit verschil dat Martin Haselböck zich gespecialiseerd heeft in het negentiende-eeuwse repertoire. Na spraakmakende klankregistraties van o.a. *Der Freischütz* van Weber en de Negende Symfonie van Beethoven is hij thans doende het complete orkestwerk van Liszt op geluidsdrager vast te leggen. Bij het beluisteren van deze opnames verging het me alsof ik een schilderij zag dat tijdens een restauratie van een dikke laag vernis ontdaan voor het eerst in zijn oorspronkelijke kleurenpracht bewonderd kon worden. Natuurlijk – er zijn ook in het verleden veel mooie opnames van Liszts orkestmuziek gemaakt, en de kwaliteit van een uitvoering wordt zeker niet uitsluitend bepaald door een historisch verantwoorde orkestklank. Maar luistert men naar de opnamen van het Orchester Wiener Akademie onder leiding van Haselböck, dan kan men zich niet aan de indruk onttrekken dat men hier dicht,

zeer dicht bij het oorspronkelijke klankbeeld staat. De orkestklank is wat lichter, wat transparanter en penetranter dan we gewend zijn. Dit betekent echter niet, dat de interpretaties minder dramatisch en boeiend zouden zijn. Integendeel! Zonder de grenzen van het esthetische te overschrijden eist Haselböck het uiterste van zijn musici en geeft hij vaak schokkende vertolkingen die diep in de ziel ingrijpen.

Van het project 'The Sound of Weimar' zijn momenteel vijf CD's verschenen. De opnames zijn gemaakt in de in 2006 opgeleverde concertzaal van Raiding, naast Liszts geboortehuis, een locatie met een uitstekende akoestiek. Het Orchester Wiener Akademie heeft Haselböck voor dit project exact toegesneden op het aantal musici dat Liszt tot zijn beschikking had; de orkestleden bespelen originele muziekinstrumenten uit de 19de eeuw of kopieën daarvan. In 2011 verscheen het eerste deel met daarop voortreffelijke uitvoeringen van de Dante-symfonie en *Évocation à la Chapelle Sixtine*. In de jaren daaropvolgend verschenen op vier CD's alle symfonisch gedichten, inclusief het niet in Weimar ontstane *Von dem Wiege bis zum Grabe*. Iedere CD is voorzien van een mooi, in kleur uitgebracht boekje van maar liefst 68 pagina's met uitgebreide informatie over de muziek en de uitvoerenden, zowel in het Duits, Engels als Frans. Een project waarvoor kosten noch moeite zijn gespaard. Met merkbaar resultaat!

(AB)

Dan Browns Inferno en Liszts Dante-symfonie

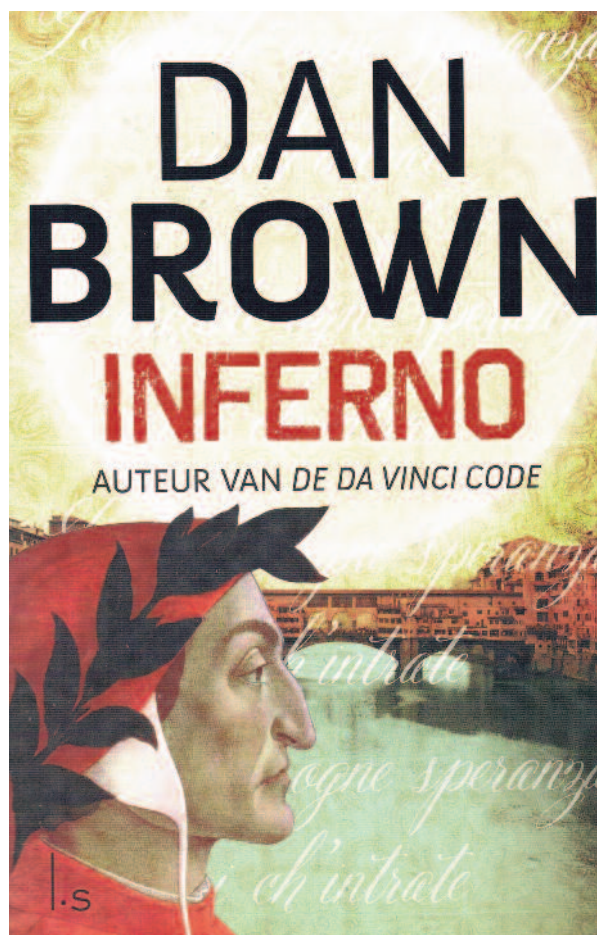
Nu toch de naam van de Dante-symfonie gevallen is – in de onlangs uitgekomen thriller *Inferno* van de succesvolle schrijver Dan Brown lezen we op pagina 408 (Nederlandse vertaling; ISBN 9789024562466) het volgende:

“De muziek. Het koor – honderd stemmen sterk – zong een bekende passage, elke lettergreep van Dantes sombere tekst duidelijk articulerend.

‘*Lasciate ogne speranza,*’ klonk het, ‘*voi ch’intrate.*’

Die zes woorden – de beroemdste van Dantes hele *Inferno* – rezen omhoog vanaf de voet van de trap als de onheilspellende stank van de dood. Begeleid door een crescendo van trompetten en hoorns reciteerde het koor opnieuw de waarschuwing, ‘*Lasciate ogne speranza voi ch’intrate!* Laat varen alle hoop, gij die hier binnentreedt!’

Het zal wel komen omdat ik de zoon van een schoolmeester en auteur van 186 schoolboeken ben, maar ik kan niet nalaten het een en ander recht te zetten. In het eerste deel van de Dante-symfonie komt namelijk in het geheel geen koor voor. Pas in het laatste deel, het *Magnificat*, klinkt een dameskoor, een koor van engelen, dat op de melodie van het Gregoriaanse *Crux fidelis* de eeuwige rust en vrede in het paradijs bezingt. Wèl is het zo, dat aan het begin en het einde van het eerste deel trombones en hoorns onder dramatische tremolo's van de strijkers een motief blazen waarop men de aangehaalde woorden uit het *Inferno* van Dante (de negende regel van

Zang III; ze staan op de cover van Browns boek afgebeeld) kan scanderen.

Zoals zo vaak bij dergelijke cultuurhistorisch getinte thrillers en romans het geval is, schuurt Dan Brown langs de waarheid – iets wat bij zijn *De Da Vinci Code* tot heftige polemieken aanleiding is geweest. Eenzelfde lot lijkt deze thriller beschoren, ondanks

het feit dat het boek nadrukkelijk opent met de volgende opmerking (onder FEITEN op blz. 9): “Alle kunstwerken, alle boeken en geschriften, alle wetenschappelijke beweringen en historische gebeurtenissen in dit boek zijn waarheidsgetrouw.” Alleen al de aangehaalde passage over de uitvoering van Liszts Dante-symfonie in een oud, ondergronds waterbassin in Istanboel(!) bewijst het tegendeel.
(AB)

Eindredactie: Albert Brussee (AB)

Met bijdragen van Jan Marisse Huizing (JMH) en Frederic Voorn (FV)

Lay-out: Joop Berkhout

Het bestuur van de Franz Liszt Kring wordt gevormd door: Peter Scholcz – voorzitter;
Christo Lelie – vice-voorzitter; Frederic Voorn – eerste secretaris;
Jan Marisse Huizing – tweede secretaris (coördinatie huisconcerten);
Johan Verrest – eerste penningmeester; Peter van Korlaar – tweede penningmeester;
en bestuursleden Toos Onderdenwijngaard, Albert Brussee (eindredactie Liszt Bulletin),
Yoram Ish-Hurwitz (webmaster), Aad Jordaans (sponsoring)

Bankrekening NL07RABO36.55.12.613 ten name van Stichting Franz Liszt Kring
Bank Identificatie Code (BIC): RABONL2U